

Vergaderjaar 1991–1992

22 442

Correctie en aanpassing van de Invoeringswet boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) voor zover het fiscale wetgeving betreft en enige andere correcties

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 23 januari 1992

Algemeen

Anders dan de leden van de CDA-fractie menen is niet de Wet van 7 maart 1991 maar de Wet van 19 juli 1991 (Stb. 425) de laatste wijzigingswet van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 waarmee ten tijde van de indiening van het onderhavige wetsvoorstel rekening is gehouden. Verwezen zij in dit verband naar artikel I, wijzigingen in hoofdstuk VII, onderdeel D, onder 1. Dat desalniettemin het onderhavige wetsvoorstel eerst op 28 november 1991 bij de Raad van State aanhangig is gemaakt hield niet in de eerste plaats verband met het inderdaad zeer gecompliceerde technische karakter van dit wetsvoorstel. Het tijdstip van indiening hield vooral verband met de wens om zo enigszins mogelijk een samenloop met het wetsvoorstel Brede Herwaardering te voorkomen. Zou het wetsvoorstel Brede Herwaardering namelijk vóór 1 januari 1992 in werking zijn getreden, dan zou in artikel I, wijzigingen in Hoofdstuk VII, onderdeel D, daarmee rechtstreeks rekening kunnen zijn gehouden. Nadat eind oktober 1991 duidelijk was geworden dat het wetsvoorstel Brede Herwaardering niet vóór 1 januari 1992 in werking zou treden, is het onderhavige voorstel aanhangig gemaakt met de daarin voorziene samenloopbepaling zoals opgenomen in artikel V.

De gedachte dat de parlementaire behandeling binnen 14 dagen zou kunnen zijn afgerond, zoals in het nader rapport is aangegeven, en waarbij deze leden een vraagteken zetten, was ingegeven door de hoop dat zulks mogelijk zou zijn, juist gelet op het voornamelijk technische karakter van de wijzigingen. Dat zou het grote voordeel hebben gehad dat de voorgestelde wijzigingen, die alle verband houden met de invoering van het nieuw B.W., vóór de inwerkingtreding van het nieuw B.W. op 1 januari jl. tot stand zouden zijn gekomen. Ter zake van deze «planning» zijn geen toezeggingen gedaan. Thans kunnen wij vaststellen dat onze verwachtingen helaas te hoog gespannen zijn geweest.

Met betrekking tot de vraag van deze leden waarom bij een wet als de Invorderingswet 1990 er niet voor is gekozen om een samenloopbepaling met het nieuw B.W. in die wet zelf op te nemen merken wij het volgende op. Het was onze wens om de invoeringswetgeving nieuw B.W. zelve, ter

wille van de duidelijkheid, in beginsel een zo compleet mogelijk beeld te laten geven van de in het kader van het nieuwe B.W. te wijzigen wetten. In die opzet paste het niet in het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Invorderingswet 1990 een samenloopbepaling als door deze leden bedoeld op te nemen.

ARTIKELEN

Artikel I

Wijziging in de hoofdstukken II en IV

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de CDA-fractie omtrent een nadere toelichting op artikel 26 merken wij het volgende op. Artikel 26 van Boek 2 is bij de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (zesde gedeelte) (Stb. 1989, 541) opnieuw vastgesteld. Het oude lid 2 bepaalde dat een «gewone» vereniging niet ten doel mag hebben winst onder haar leden te verdelen. Deze bepaling is gewijzigd in een nieuw lid 3 van artikel 26, dat bepaalt dat de vereniging geen winst onder haar leden mag verdelen. Verzuimd was artikel 53a aan deze wijziging aan te passen.

Wijzigingen in hoofdstuk VII

Onderdeel A, onder 1

De leden van de CDA-fractie hebben de indruk dat door de voorgestelde wijziging van artikel 24 van de Invorderingswet 1990 voor de pandhouder een onzekere en onaantrekkelijke situatie ontstaat. De leden van de PvdA-fractie vragen zich met betrekking tot deze wijziging af of zulks niet zal leiden tot een inbreuk op de (fiscale) rechtszekerheid.

Wij menen dat zulks niet het geval is. Met de voorgestelde wijziging beogen wij immers niets anders te bereiken dan dat wat voor 1 januari 1992 gold voor de fiduciaire cessie per 1 januari 1992 te doen gelden voor het stil pandrecht per die datum in de plaats is getreden van de fiduciaire cessie. Het gaat in casu dus om een handhaving van de status quo.

Met betrekking tot de constatering van de leden van de CDA-fractie dat niet is bepaald of de mededeling inzake het pandrecht schriftelijk moet worden gedaan, verwijzen wij onder meer naar artikel 94 Boek 3 B.W. juncto artikel 37 Boek 3 B.W., waaruit blijkt dat die mededeling in iedere vorm kan geschieden. Afwijking van het B.W. op dit punt achten wij niet gewenst. Voor wat betreft de instemming van de ontvanger, waarnaar deze leden informeren, is in de Leidraad Invordering 1990 een schriftelijke vorm voorgeschreven (zie artikel 24, paragraaf 2, derde lid).

De vraag van deze leden of ook een fax is toegestaan, waarbij wij er van uitgaan dat deze vraag alleen betrekking heeft op de mededeling aan de ontvanger, beantwoorden wij bevestigend. Voor de mededeling is namelijk geen speciale vorm vereist.

Met betrekking tot de constatering van de leden van de fractie van het CDA dat in de wet geen termijn voor het antwoord van de ontvanger wordt genoemd, verwijzen wij naar artikel 24, paragraaf 2, eerste lid, van de Leidraad Invordering 1990, waarin is bepaald dat op een verzoek om instemming de ontvanger binnen drie weken dient te beslissen.

Eveneens kunnen wij naar deze Leidraad verwijzen met betrekking tot de door deze leden gedane suggestie een regeling te scheppen waarbij degene die voornemens is een vordering in pand te geven bevoegd is tevoren de ontvanger per brief of per faxbericht op de hoogte te stellen

van zijn voornemen tot verpanding op een door hem te noemen datum, en de ontvanger hem op uiterst korte termijn bericht (bij voorbeeld binnen drie werkdagen) of er op de door de belastingplichtige genoemde datum al dan niet een voor verrekening vatbare invorderbare schuld is. Bij de wijziging van de Leidraad Invordering 1990 per 1 januari 1992 is aan paragraaf 1 van de Inleidende opmerkingen toegevoegd een nieuw lid 15, luidende: «In de gevallen dat de belastingschuldige of zijn gemachtigde, om andere redenen dan in verband met artikel 35 van de wet, verzoekt om een verklaring dat op dat moment ten name van hem noch belastingaanslagen openstaan noch andere vorderingen waarvan de invordering aan de ontvanger is opgedragen en/of verzoekt om een verklaring waaruit blijkt dat zich in het verleden voor wat betreft de invordering geen moeilijkheden hebben voorgedaan komt de ontvanger aan een zodanige verzoek tegemoet, tenzij uiteraard een dergelijke verklaring in strijd zou zijn met de werkelijkheid. In de verklaring kan de ontvanger nadere bijzonderheden vermelden.»

Ook in het geval de belastingschuldige voornemens is een vordering in pand te geven kan de hierbedoelde verklaring worden gevraagd. Wij geven aan deze regeling in de Leidraad Invordering 1990 de voorkeur boven de regeling die de leden van de CDA-fractie voorstaan. Immers in de opzet die ons voor ogen staat behoeft de ontvanger niet te weten dat de verklaring nodig is door de vestiging van een stil pandrecht. In de opzet van deze leden zou dat wel het geval zijn, hetgeen op gespannen voet staat met het «stille» karakter van het pandrecht waarop artikel 24, vierde lid, van de Invorderingswet 1990 in beginsel ziet.

In de Leidraad Invordering 1990 is overigens geen termijn voorgeschreven waarbinnen de ontvanger op het verzoek om een verklaring moet reageren. Ook hier zal echter in beginsel de voormelde termijn van 3 weken, genoemd in artikel 24, paragraaf 2, lid 1, van de Leidraad gelden.

Met betrekking tot het voorstel van deze leden te bepalen dat de ontvanger dient in te stemmen met de verpanding voor zover de vordering de voor verrekenbare schuld te boven gaat, merken wij op dat in de Leidraad Invordering 1990 in artikel 24, paragraaf 2, lid 3, zoals dat luidde voor 1 januari 1992, uitdrukkelijk was bepaald dat de (weigering van) instemming ziet op de gehele cessie en dat de instemming niet gedeeltelijk wordt verleend. Bij de wijziging van de Leidraad Invordering 1990 per 1 januari 1992 is deze bepaling uitgebreid tot de verpanding. Wij merken overigens op dat het niet verlenen van instemming door de ontvanger er niet toe leidt dat het pandrecht ongedaan wordt gemaakt, hetgeen betekent dat dus toch onder omstandigheden met het pandrecht rekening moet worden gehouden. Wordt in het voorbeeld dat deze leden geven op de teruggaaf ad f 10 000 geformaliseerd en is op dat moment f 1 000 invorderbaar, dan zal de ontvanger f 1 000 verrekenen. Is de teruggaaf verpand dan dient de ontvanger het restant aan de pandhouder uit te betalen ook al is niet ingestemd met de verpanding.

Onderdeel D, onder 3

Met betrekking tot de voorgestelde wijziging van artikel 39, derde lid, laatste volzin van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 zijn de leden van de CDA-fractie er niet van overtuigd dat de voorgestelde wijziging de bedoeling van die volzin juist weergeeft, terwijl de leden van de PvdA-fractie vragen of de voorgestelde omschrijving van aandelen die niet als een aparte soort worden beschouwd, niet te beperkt is.

Ter inleiding van onze reactie hierop merken wij het volgende op. Artikel 39, derde lid, laatste volzin, heeft tot doel te voorkomen dat aandelen die zich van andere aandelen onderscheiden uitsluitend doordat aan eerstbedoelde aandelen andere dan vermogensrechtelijke

aanspraken zijn verbonden, als een afzonderlijke soort aandelen zouden moeten worden beschouwd. Immers, aandelen met en aandelen zonder niet-vermogensrechtelijke aanspraken, zoals bijvoorbeeld een benoemingsrecht, zijn niet onderling vervangbaar zodat deze aandelen zonder die volzin verschillende soorten zouden vormen. Hetzelfde geldt voor aandelen die voor ongelijke delen zijn gerechtigd tot enig vermogensbestanddeel of reserve en voor aandelen met dezelfde gerechtigdheid, doch waaraan tevens benoemingsrechten zijn verbonden; beide soorten aandelen worden voor de toepassing van artikel 39, derde lid, als één soort gezien.

Met deze inleiding willen wij aangeven dat, anders dan de leden van de CDA-fractie suggereren, de laatste volzin van artikel 39, derde lid, niet in het leven is geroepen om constructies tegen te gaan waarbij bijvoorbeeld de waardeestijging van een bepaald activum aan een bepaalde aandeelhouder wordt voorbehouden. Op aandelen met een dergelijke gerechtigdheid heeft artikel 39, derde lid, derde en vierde volzin, betrekking. Ingevolge die bepaling kan zo'n aandelenbezit als een aanmerkelijk belang in een soort worden aangemerkt en kan de met de vervreemding van die aandelen behaalde winst in de aanmerkelijk belangheffing worden betrokken.

De voorgestelde wijziging van de laatste volzin van genoemd artikellid beoogt daarin geen wijziging aan te brengen. De vraag van deze leden is voor ons aanleiding geweest nog eens goed te kijken naar de redactie van de voorgestelde wijziging. Bij nader inzien is die redactie wat te beperkt nu daarin alleen wordt gesproken over «andere rechten... dan die welke verband houden met de gerechtigdheid tot de winst». Daarom stellen wij in de bijgevoegde tweede nota van wijziging voor die volzin niet langer in negatieve bewoordingen te formuleren, doch met zoveel woorden aan te geven op welke «andere dan vermogensrechtelijke aanspraken» die bepaling betrekking heeft. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat met deze niet-vermogensrechtelijke aanspraken wordt bedoeld op een aan de aandelen verbonden benoemingsrecht of het recht de naam van het bedrijf te mogen bepalen, alsmede op een voor de aandelen geldende afwijkende aanbiedingsregeling. Het in de wet opnemen van een positieve omschrijving waarin alleen deze rechten worden genoemd, kan het risico inhouden dat met het oog op de soortbenadering aandelen worden uitgegeven waaraan rechten of regelingen worden verbonden die met bovengenoemde rechten of regelingen overeenkomen, maar net niet onder de bewoordingen van de wettekst kunnen worden begrepen. Met de uitbreiding van de genoemde rechten en regelingen tot daarmee vergelijkbare rechten of regelingen wordt beoogd dat risico uit te sluiten.

Artikel V

De leden van de fractie van het CDA stellen tot slot de vraag waarom eerst in artikel V, sub A, een wijziging van artikel 25a van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 opgenomen is, terwijl dat artikel toch niet bij het wetsvoorstel Brede Herwaardering is gewijzigd.

Hieromtrent merken wij op dat sprake moet zijn van een misverstand. In het voorliggende wetsvoorstel is in artikel I, in het gedeelte dat betreft wijzigingen in hoofdstuk VII, onderdeel D, onder 2, reeds voorzien in een wijziging van artikel 25a.

Ten slotte merken wij op dat in de bij deze nota gevoegde tweede nota van wijziging nog enkele aanpassingen zijn opgenomen die ertoe strekken enkele gebleken onvolkomenheden te herstellen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin